

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4645 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

Telephone: (312) LUdlow 5-9500

Vol. XVI Price 15¢

PIRMADIENIS — MONDAY, BIRŽELIS — JUNE 26, 1972

Kaina 15 c.

Nr. 149

Aukos paliudijo lietuvių tautos gyvybę

Vliko Tarybos posėdis VI. 19

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvini-
mo Komiteto tarybos posėdis įvy-
ko New Yorke birželio 19. Posė-
dį pradėdama taryba nuosirdžiai,
giliai susikaupusi atstojimu pa-
gerbė mūsų tautos pastarųjų dvi-
jų mėnesių kankinius ir jos did-
vyrius — Romą Kalantą Kaune
ir nežinomą jaunuolį Varėnoje,
kurie savo skaudžia auka bei klai-
kia kancija pakartotinai apšvie-
tė Pasaulio žmonių apie lietuvių
tautos politinę gyvybę, protestą
prieš Rusijos okupaciją ir apie
reikalavimą savo tautai laisvės ir
Lietuvai nepriklausomybės. Tuo
pačiu metu buvo pagerbtos ir lie-
tuvų demonstracijos, Lietuvoje
vykusios, kuriose gausios jaunimo
masės šaukėsi į pasaulį "Lais-
vės, laisvės, Lietuvai laisvės". Da-
lis jų demonstracijų dalyvių jau
kenčia sovietų kalinėjimose.

ferencijai pasiruošimo klausima
— ji nušvietė J. Audėnas. Vliko
valdyba šiuo klausimu turi su-
rinkusi daug medžiagos ir paren-
gusi metmenis memorandumams.
Visa tai perduota tarybos
Teisių ir politinei komisijai. Šis
klausimas labai platus bei svar-
bus. Numatyta į ruošos darbą
įtraukti ir daugiau organizacijų,
su jomis susitarti bei pasiskirsty-
ti veiklos sritimis. Tarybos posė-
džiui pirmininkavo Bronius Bie-
liukas, Lietuvos Rezistencinės
Santarvės atstovas, sekretorium
buvo Jonas Ivašauskas, Lietuvos
Valstiečių liaudininkų sąjungos
atstovas. (E.)

Australija ir prancūzų atominiai bandymai

Tarybos posėdžiui pirmininkav-
ęs B. Bieliukas trumpai vertino
Vliko valdybos pastarųjų metų
veiklą, gi valdybos vicepirminin-
kas J. Audėnas nurodė į dvi-
jų mėnesių valdybos veiklą, pami-
nėdamas svarbesnius žygius. Jie
buvo: Vliko kreipimasis į ALT-
os ir JAV Liet. Bendruomenės tar-
ybos pirmininkus, skatinant,
kad jie rastų bendrą kalbą, de-
rėtų veikalą, ypač atstovaujant
Amerikos lietuvių visuomenei.

Sydneyje. — Australija, pro-
testuodama prieš prancūzų pasi-
ringimus Mururoa salyne sprogdinti
atomines bombas, žada pa-
siųsti į tą vietą greitlaivius, gelbė-
jimosi plaustus ir nuleisti para-
šutininkus. Prancūzai tada neiš-
drįstų daryti bandymų, kai tenai
mašysis gyvi žmonės. Keturi aus-
tralų parašutininkai jau pasisū-
lė ten vykti. Prancūzai gi atsa-
čė: "Darykit ką norit savo atsak-
omybe, mes jus įspėjam".

Vlikas buvo gavęs Lietuvos ka-
talikų memorandumą — skundą
dėl tikybos persekiojimo Lietuvo-
je, nukreiptą į Sovietų Sąjungos
komunistų partijos CK gen. sek-
retorių L. Brežnevą. Drauge su
memorandumu buvo gautas ir
pareiškimas J. Tautų gen. sek-
retoriui Kurt Waldheimui. Vlikas
šiuos dokumentus išvertęs į an-
glų kalbą su savo gegužės 24 ra-
stu pasiuntė J. Tautoms. Be to,
jie su atitinkamu gegužės 31 d.
raštu buvo pasiūti ir valst. sek-
retoriui W. Rogers, kad šis pa-
vestų JAV ambasadoriui J. Tauto
se iškelti JT Žmogaus teisių komi-
sijoje religijos persekiojimo
Lietuvoje klausimą.

Kambodijos kariai treniravimo stovykloje

JAV prezidentui R.M. Nixonui
vykdžius ruošą keliauti į Maskvą
svarstyti tarptautinių klausimų
su Sovietų Sąjungos vyriausybe,
Vlikas gegužės 11 buvo pasiun-
tęs raštą prezidentui Lietuvos lais-
vės ir nepriklausomybės atstaty-
mo klausimu.

Karas Vietname niekad nesibaigs

Po abiejų pranešimų sekė pa-
klausimai ir diskusijos. Prel J.
Balkūnas painformavo, kad rās-
tai dėl religijos persekiojimo ras-
tų geresnį atgarsį J. Tautose, jei
jie būtų įteikiami religinių orga-
nizacijų.

Paryžius. —Privačiai kalbėda-
mas, vienas Hanojaus diplomatas
sako, kad gal būt ofenzyva ir ne-
pasiseks, reikės pasitraukti, bet ta-
da Hanojus galės kariauti pir-
miau išmėgintu būdu —parti-
zaniniu karu. Tokį karą galima
vesti visą gyvenimą ir pasirašius
sutartis bei deklaracijas.

Taryba, į tai atkreipusi dėme-
sį, pavedė Vliko valdybai drauge
su Lietuvių Katalikų Kunigų Vie-
nybe tuo reikalu pasirūpinti ir
kreiptis į PAX ROMANĄ, turin-
čią tam tikrą statusą J. Tautose.

Dr. J. Puzinas, laikinai einąs
Vliko pirmininko pareigas, patei-
kė Vliko valdybos narių sudėties
papildymo klausimą. Iš valdybos
anksčiau pasitraukus dr. B. Ne-
mickui ir R. Keziui, Vliko pirmi-
ninkas dar prieš išvykdamas į
Europą buvo parinkęs bei susita-
ręs su dviem jaunais, magistro
laipsnį turinčiais kandidatais —
Vytautu Radzivanu ir Antanu
Razgailiu. Dr. Valiūnas buvo pa-
vedęs dr. Puzinui pasiūlyti tary-
bai juos patvirtinti. Taryba šį
klausimą atidėjo kitam posėdžiui.
Taryba svarstė Europos sau-
gumo ir bendradarbiavimo kon-

Šiaurės Vietname kariai netoli demilitarizuotos zonos manevrų metu

Kinija nežada tarpininkauti

Washingtonas. — Henry Kis-
singeris, grįžęs iš Pekino, jau su-
sitiko su spaudos žmonėmis ir sa-
kė, jog Šiaurės Vietnamas kol
kas dar nesiekia tikros taikos ir
derybos nebūtų labai sėkmingos.
Sakė, kad jis nemėgines prašyti
kiniečių vadų, kad jie tarpininkau-
tų tarp Washingtono ir Ha-
nojaus. "Kiniečiai, kaip ir sovie-
tai, žmonės su principais, ir mes
nebandėm, kad jie atsiskaitytų sa-
vų principų. Dabar svarbu ne ka-
da Paryžiuje bus galima atnau-
jinti derybas, bet kiek joms Ha-
nojus bus pasiruošęs".

Dvi lietuvaitės

Ispanijos pagrindis prieš monarchiją

Madridas. — Ispanijoje susidarė
pagrindinė slapta politinė parti-
ja, vadinama Carlistas, kuri prie-
šinasi būsimajai monarchijai, kai
Franco pasitrauks ar numirs ir i-
sostą sugrįš Alfonso XIII giminė,
princas Juan Carlos de Borbon.
Pagrindinei partijai vadovauja
irgi Borban partijos šaka Borban
-Parma. Tos giminės nariams už-
drausta gyventi Ispanijoje, prisi-
laiko Prancūzijoje.

BRITŲ SVARAS SUKĖLĒ NERIMO EUROPOJE

Londonas. — Britai paskelbė,
kad jų svaras nuo šiol "laisvai
plaukios", vadinasi jo vertė nebus
labai pastovi. Paskelbimas inėšė
tam tikro sąmyšio Europoje ir
tuoj buvo uždarytos visos pinigų
keitimo įstaigos. Tikimasi, jog
rytoj, antradienį, svaro vertė bus
žinoma ir bankai bus atidaryti.
Kai kurios įstaigos britų svarus
priiminėjo ir ši savaitgalį, bet
svaro vertė vidutiniškai buvo bent
11 procentų žemesnė. Šiai nau-
jai situacijai aptarti šeštadienį
skubiai suvažiavo į Paryžių še-
šių Europos Bendrosios rinkos
narių centrinių bankų direktoriai
ir tarėsi kas daryti, o finansų mi-
nisteriai renkasi šiandien Liuk-
semburge.

Kaip tas atsilieps kitiems kraš-
tams dar sunku pasakyti, bet
Amerikos finansininkai ramina
visus, kad britų žygis nesugriaus
pernai, gruodžio mėnesį pasiekto
susitarimo Washingtono ir tai
nėra britų svoro nuvertinimas ir,
gal būt, net pagalba doleriui.

Smėtytuose lapeliuose sakoma,
kad Carlistas partija šių metų
pradžioje turėjo slapta suvažiavimą
ir užmezgė ryšius su kitomis po-
litinėmis partijomis, taip pat vei-
kiančiomis pagrindinėje. Ispanijoje
uždraustas bet koks opozicinių
partijų veikimas.

Paskutinį kartą anglų svaras
nepastoviai "plaukiojo" 1931 me-
tais. Churchillis svarstė 1951 vė-
l tą patį padaryti, bet kai pinigai
sustiprėjo, plano atsisakė. Dabar
britų finansiniai ekspertai įtikino
vyriausybę, kad tai geriausias
būdas sulaukyti visokias spekuliaci-
cijas ir sumažinti infliaciją.

Nixonas bando suskaldyti komunistus

Libane 5000 Palestinos partizanų

Brandtas važiuo per R. Vokietiją

New York. — Izraelio delega-
cija prie Jungtinių Tautų sako,
kad Libano teritorijoje yra 5000
Palestinos partizanų, ir kol Liba-
nas jų nesutvarkys taip, kaip tą
padarė Jordanija, neturės rami-
bės nei vieni, nei kiti. Pataria
juos išvaryti, tada vėl galės būti
ramu pasieny.

Berlynas. — V. Vokietijos
koncleris W. Brandt atvažiuo į
Vakarų Berlyną traukiniu, per
Rytų Vokietiją, ne skrido, kaip
tai darydavo anksčiau. Tai buvo
pirmas toks atsitikimas. Norėjo
patikrinti, kaip veikia naujasis
susitarimas su komunistais pasie-
nio formalumams sumažinti. Rytų
Vokietijos pasienio sargybini-
niai jo traukinį išlaikė tik pusę
valandos. Savo kelionę į V. Ber-
lyną Brandtas dar norėjo paro-
dyti, kad tas miestas yra neatkiri-
jamoji V. Vokietijos dalis.

Reikės dėti naujas spynas

Miami Beach. — Miami Beach
konvencijų centras, kompleksas
rūmu, kur liepos 10 prasidės de-
mokratų konvencija ir rugpjūčio
21 respublikonų, turės pakeisti
visų 150 durų užraktus, kai su-
interesuoti į juos įsibrauti sugė-
bėjo pavogti raktus.

Roma. — Popiežiškioji religio-
nio meno apsaugojimo komisija
praneša, kad šiuo metu visoje I-
talijoje yra 103 katalikų įkurti re-
liginio meno muziejai. Šiuo me-
tu stengiamasi religinio meno
kūrinius labiau sukonzentruoti
didiesniuose muziejuose, kur jie
sistemingai kataloguojami ir tin
kamai apsaugojami. Daugelyje
Italijos bažnyčių yra neįkainuo-
jamos vertės religinio meno kū-
rininių, kurių apsauga rūpinasi val-
stybinės įstaigos.

ROMA. — Italijoje sudaryti
vyriausybę pavesta krikščionių
demokratų atstovui Giulio An-
dreotti. Jis bando sudaryti ka-
binetą iš centro partijų, šiuo
kart išskirdamas promarksisti-
nius socialdemokratams, su ku-
riais krikščionys dirbo 10 metų.

NEW YORK. — Amerikoj
pagausėjo firmų, kurioms gali-
ma skambinti nemokamai iš bet
kurios vietos. Tokie telefonų
numeriai prasideda numeriu
"800". Iki šiol jau yra 10,600
firmų, kurios turi tokius nume-
rius ir už pasikalbėjimus jos
pačios sumoka. Daugiausia tai
automobilių nuomavimo agentū-
ros, motelių savininkai arba pi-
nigų skolinimo įstaigos.

Saigonas. — Prez. Thieu poli-
cija, prasidėjęs invazijai, suėmė
apie 8,000 komunistų arba jų
simpatikų, kurie galėtų padėti
priešui.

370,000 ŽMONIŲ BE PASTOGES

New York. — Potvyniai Ame-
rikos rytuose laikomi patys di-
džiausi visoj Amerikos istorijoje.
Penktadienį prie esamos nelai-
mės prisidėjo naujas lietus. Vien
Pensylvanijos valstybėje nuo-
stolių padaryta apie bilijoną do-
leriu. Iki sekmadienio nuskendo
110 žmonių, kurių 31 iš Penn.
Kai kurių miestų gatvėse stovi
vanduo 10 pėdų gilumo, paplovė
namų pamatus, automobilius nu-
nešė kaip žaisliukus, derlingus
laukus nuplovė, išnešė juodžemį
ir visus pašėlius.

tik laiveliais. Valstijos kapitollis
atrodo lyg pstatytas vidury van-
dens. Tarnautojai spėjo visa, kas
vertingesnio, sunėsti į antrą aukš-
tą.

Ohio upė pakilo 10 pėdų virš
potvynio lygio, mažesnės upės
pakilo iki 27 pėdų virš krantų.
Harrisburge, Penn. sostinėje, su-
sisiėkimas gatvėmis palaikomas

Nixonas paskelbė nelaimių vie-
tom visa New Yorko, Pensylva-
nijos, Maryland, Virginijos, Flo-
ridos valstijas ir Washingtoną
D. C. Yra evakuotų ištiesių miestų.
Daugely vietų gyventojams pade-
da ne tik tautinės gvardijos ir
kariuomenės vyrai, bet ir kalniai.
Blogiausia, kad miestai neturi ge-
riamojo vandens, elektros. Ge-
riausias ryšys tarp apsemtų mies-
telių liko tik helikopteriai. Vien-
nas karo lakūnas sako, kad jis su
helikopteriu Virginijoje be per-
traukos gelbėjo žmones ir gyvu-
lius 17 valandų.

Bažnyčiai nėra nei minimalės laisvės

Vatikanas. — Paulius VI, kal-
bėdamas kardinolams ir kitiems
aukštiems Bažnyčios dignitori-
ams, pažymėjo, kad Nixono ke-
lionės į Pekiną ir Maskvą sustip-
rino taiką, tai vienas pozityviau-
sų atsitikimų šiam dešimtmety.

Nežiūrint didelių liūčių, kyla
ir gaisrai, o gaisrininkai negali
privažiuoti, ir Harrisburge tokiu
būdu nuo vieno namo užsidėgė ir
sudegė 13 kitų.

Paskui popiežius apgailėstavo,
kad kai kuriuose komunistų val-
domuose kraštuose Bažnyčiai vis
dar neduodama nei minimalinės
laisvės.

Pittsburgh. — Ohio upė ties
šiuo miestu pakilo iki 42 pėdų,
užliejo vad. "Aukštinį trikampį".
Wilkes-Barres mieste 17,000
žmonių prie Susquehanna upės
krovė smėlio maišus, bandė su-
laikyti vandenį, bet upė sugriovė
ir užliejo miestą. Pietinė miesto
dalis po vandeniui iki 18 pėdų.

V. Vokietijos rinkimai rudenį

Berlynas. — Kanc. W. Brandt,
kalbėdamas V. Berlyno socialde-
mokratams, patvirtino, jog lap-
kričio mėnesį tikrai bus parla-
mento rinkimai, metais paank-
sinti. Bundestagas dabar išsiskir-
tė atostogų ir susirinks tik rugsė-
jo 18.

Be pastogės iki vakar dienos
buvo 370,000 žmonių. Nelaimės
vietas apžiūrėjo prez. Nixonas ir
su vietos valdžios atstovais tarėsi
kas daryti.

Beirutas. — Izraelio artilerija
apsaudė Libano kaimelius, kur
galėjo būti ir Palestinos partiza-
nų. 17 libaniečių buvo užmušta.
Libanas pasiskundė JT Saugumo
Tarybai ir pareikalavo, kad Iz-
raelis grąžintų belaisvius, Sirijos
ir Libano karininkus, pagrobtus
Libano teritorijoje.

Prie tu nelaimių prisidėjo dar
vienu: kai kuriose vietose buvo
paplauti gazolinai tankai, ir i-
vandenį įsimašė gazolinai, galu-
tinai užteršdamas srove.

Religinio meno muziejai

Roma. — Popiežiškioji religio-
nio meno apsaugojimo komisija
praneša, kad šiuo metu visoje I-
talijoje yra 103 katalikų įkurti re-
liginio meno muziejai. Šiuo me-
tu stengiamasi religinio meno
kūrinius labiau sukonzentruoti
didiesniuose muziejuose, kur jie
sistemingai kataloguojami ir tin
kamai apsaugojami. Daugelyje
Italijos bažnyčių yra neįkainuo-
jamos vertės religinio meno kū-
rininių, kurių apsauga rūpinasi val-
stybinės įstaigos.

Tirana, Albanija. — Tiranos
radijas paskelbė, kad Lenkijoje
šiais metais įvyko daug karo a-
viacijos nelaimių ir žuvo lakūnų.
Lėktuvai buvo sovietų gamybos,
daugiausia MIG 17,19,21. Len-
kai įrodinėja, kad nelaimės vyks
ta dėl lėktuvų konstrukcijos klai-
dų, gi atvykę sovietų ekspertai
kalte vertė lenkų lakūnų blo-
gam pasirošimui. Dėl tu nelai-
mių buvo atleistas karo aviaci-
jos viršininkas gen. Jan Racz-
kowskij, teigęs, kad sovietai patys
bijo bandyti abejotinos vertės
lėktuvus, tai pasirinko tam len-
kus.

Keliavimo sezonas prasidėjo ir Europoje. Vakarų vokiečiai, sekdami
amerikiečių pavyzdžiu, mėgsta keliauti karavaniniais vežimais ir pa-
skirtose vietose stovyklauti

Rogers į ilgą kelionę

Washingtonas. — Valstybės sek-
William Rogers išvyko 16-kos dienų
kelionei. Aplankys Australi-
ją, kur įvyks SEATO (Pietryčių
Azijos saugumo organizacija)
konferencija, aplankys eilę Euro-
pos valstybių, tarp jų Vengriją,
Rumuniją ir Jugoslaviją.

KALENDORIUS

Birželio 26. šv. Jonas ir Pau-
lius kankiniai, šv. Persevera; Jau-
nius, Viltautė.
Birželio 27. šv. Vladislovas,
šv. Ema, Gediminas, Norgaila,
Saulė teka 5:16, leidžias 8:27.
ORAS
Daliniai saulėta ir šilčiau,
tempearūra virš 70 l.

ŠOKĖJAI IR ŽIUROVAI

Kiekvienas didesnis visuomeninis renginys pareikalauja ne tik didelių išteklių, bet taip pat ir didelio jėgų įtempimo, organizacinio darbo, kurį atlieka įvairūs komitetai ir nemaža grupė talkininkų. Organizuojant tautinių šokių šventę, šalia lėšų, tenka atlikti daugybę paruošiamųjų darbų ir tą darbą dirbti įneša į tokios šventės surošimą didelę auką, kartais dar net didesnę, negu galima įvertinti pinigais. Be abejo, be organizatorių, be šokėjų, dar yra ir trečia grupė — tai žiurovai. Ir ši grupė taip pat yra labai svarbi, nes šokėjai atvažiuoja ne pasižokti, bet pašokti.

Tautinių šokių grupės mato beveik išėjus metus. Šoka jos vienokių ar kitokių minėjimų metu, šoka jos mokslo metų pabaigtuvėse, šoka specialiose tautinių šokių koncertuose. Todėl neuostabu, kad yra asmenų, kurie pasidaro šokiui abejingi, nes, esą, visa, kas nuolat kartojama, pabosta. Galimas daiktas — yra truputis tiesos, bet tautinių šokių šventė nėra vien pasikros grupės šokis. Tai yra grupių sudarytas mišrinis šokis, kuris savo didumu jau įmonuoja, o iš antros pusės, toks gausus būrys tautiniais drabužiais pasipuošusio jaunimo jau savaime yra grožio demonstracija, nepaisant, ką jis bešoktų. Kad ir kaip kelia tautinį išdidumą mūsų gausiai suplaukiąs jaunimas, vistiek bus abejingųjų žiurovų ir todėl turime priminti, kad čia nebėra vien tik šokis, čia yra jau demonstracija, čia yra tautinio iškilimo reikalas, yra pasirodymas prieš daugelį tautinių grupių ir prieš amerikiečius, kad mes nesame garbūs, organizuoti ir pingingi.

Nepmanoma nei dainų šventėje pasiekti meninio tobulumo, neįmanoma to pasiekti nei tautinių šokių šventėje. Čia šalia meninio atsielėjimo reikia žiūrėti patriotinių ir pedagoginių laimėjimų. Visa tai turi atsiminti žiurovas, kartais tą ilgąjį savaitgalį negalys išvykti į kelionę ar į savo vasarnamį. Iš kitos pusės, nereikia užmiršti, kad tokios šokių šventės nebūna kasmet ir nebe daug tų pačių jaunuolių mes pamatysime besokančių kitose tautinių šokių šventėse.

Vieniems šokėjų ši šokių šventė bus pirmoji, kitiems gal trečioji, o vienas kitam gal ir ketvirtoji. Tačiau tokių, kurie šoktų ketvirtą kartą, tėra gal labai maži. Todėl ainiems buvusiems šokėjams šventė buvo rekas atvejais, tai buvo nepaprastai, gal ir visam gyvenimui atmintinas, vienkartinis pasirodymas. Jeigu jau kai kurie amerikiečiai svečiai sakosi buvę pagauti

šilto žiurovų sutikimo, atvykę į dešimt tūkstančių žiurovų pildytą salę, tai juo labiau tokio entuziastingo sutikimo yra pareikšiami mūsų vyresnieji ir jaunesnieji šokėjai. Todėl žiurovų gausa yra reikšminga ne tik organizatoriams, kad padėtų išspręsti finansinius sunkumus, bet ir pačiam šokėjui. Jeigu kokios mecenatas ir apmokėtų išlaidas, vis dėlto vienas dalykas būtų šokti tuščioj, o kitas — pilnų entuziastingai nusiteikusioj salėj. Čia ir yra tas vadinamas dvasinis stiprumas, kurio ir pinigais nenuopirksi.

Nereikia manyti, kad organizatoriai nemaną, kad šokių šventė vis turėtų būti naujesnė, įvairesnė ir įdomesnė. Įdomesnė ne tik ta prasme, kad šokėjų bus ne tik iš Kanados ar JAV, bet bus iš Vokietijos, Anglijos, Brazilijos, Argentinos ir Urugvajaus, bet taip pat, kad bus skirtingų ir muzikinių srity. Kad būtų įvairiau, bus choras ir du orkestrai, pučiamųjų ir liaudies instrumentų. Taip pat ir programos atlikime bus naujumi, nes šokių grupių vadovai yra atėję su ne vienu nauju pasiūlymu. Žodžiu, organizatoriai stengiasi, kad tikrai šventė būtų naujesnė ir spalvingesnė.

Apie pora tūkstančių šokėjų jau yra gana didelė masė. Reikia tikėtis, jie daugiau ar mažiau išliks lietuvių visuomenės elisė ir po šokių ir tokia šventė bus viena reikšminga stotis jų kelionėje su lietuviška tautine grupe. Bet ne tik tas vienkartinis žygis bus neužmirštamas, neužmirštamos kelionės ir visi pasiruošimai. Gausios, kartais gal net nepatogiu metu repetacijos taip pat jungia šokėjus. Jie susitinka, bendrauja ir, tam tikra prasme, auklėjasi. Šio motyvo taip pat neturėtų užmiršti žiurovai.

Atsilankymas į vienkartinę šventę yra malonus atsilankymas, bet šokėjai turėjo dešimties repeticijų, kurios ne visada gali būti per daug malonios, ne kartą pareikalavusios savęs atsisąžėjimo. Todėl žiurovo atsilankymas yra tik malonus patriotinis užmokestis tiems jaunuoliams, kurie vienam pasirodymui aukėjo daugybę laisvų valandų ir kelionės nepatogumų.

Siaip ar taip, o šokėjai, organizatoriai ir žiurovai yra vienas, be kurio tokios šventės nebūtų įmanomos. Organizatoriai yra dėkingi ne tik šokėjams, bet ir jų tėvams, neretai padedančioms nešti repeticijų ir kelionių našta. Tačiau tenka šiltai prisiminti ir žiurovus. Ir tegu jų suplaukia į tą šventę kuo daugiau. Tai bus ne tik visapusiško vienkartinio džiaugsmo diena, bet turės kovoję už tautinį išsilankymą ir ilgesnės reikšmės.

Al. R.

Kurie radijo siųstuvai mėgiami rusų?

Ašttris ruso Smirnovskio priekaištai senatoriui W. Fulbrightui

German Smirnovskij, rusas Maskvoje, pogrindžio spaudoje š. m. kovo mėn. apžvelgė Vakarų radijo siųstuvų veiklą ir nurodė, kad rusams ypatingai esanti svarbi "Svoboda" — Laisvės, veikianči Vak. Europoje. Jos programos net įgalinusios savotiškus dvasinius ryšius tarp Rusijos gyventojų ir Vakarų.

Iš kitų radijo siųstuvų Smirnovskis pirmiausia paminėjo "Amerikos Balsą", kuris rusiškai kalba kasdien aštuonias valandas — keturias valandas vakare ir dvi iš ryto. Šalia rusų kalbos, dar transliuojama ukrainiečių, armėnų ir gruzinų kalbomis. Čia pat pažymėta, kad lietuvių, latvių ir estų programos neįeina į rusų kalbos sektorių, nes JAV nepripažino tų kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Esą to Balso programos mažiau trukdomos ir gal dėl to, kad jose — daug muzikos. Jaunimui labai patinka šeštadieninės šokių programos.

Mažai žinių apie Rusijos įvykius

Rusas autorius, atrodo, nepatenkintas, nes "A. Balsas" apie pusę žinių program. skiriamas JAV vidaus gyvenimui, didesnę dalį — tarptautinio gyvenimo įvykiams, tad lieka visai mažai laiko įvykiams pačioje Rusijoje pavaizduoti.

Be to, mažai kas domisi tokio- mis žiniomis kaip apie Lowos valstijos ūkininko gerą kukurūzų derlių ar apie kokios nors sportininkės — negrės laimėjimus.

Smirnovskis dar priduria: Bukovskio bylai, kuri buvusi bene svarbiausia Sovietuose po 1968 metų, A. Balsas tapkęs apie 7 minutes, gį ištraukas iš bylos skelbęs iš "Chicago Tribune" (atrodytu, kad Vakaruose buvo pilno rusiškojo teksto...). Dėl to daroma išvada — rusai daugiausia klausosi to A. Balso žinių ir panašių programų.

Objektyvios britų radijo žinios

Britų BBC radijas iš Londono Sovietų Rusijai transliuoja tik rusų kalba ir kasdien maždaug šešias valandas. Rusijoje manoma, kad objektyviausios radijo Vakarų žinios skelbiamos kaip tik to siųstuvo.

Maskvoje tas siųstuvai žymiai labiau trukdomas už jo Washingtono kolega.

Tarp rusų klausytojų ir BBC atsiradę dvasiniai ryšiai, gį nebūtų galima tarti apie rusų ir A. Balso ryšius. Rusų tarpe labai populiarus BBC komentatorius Anatolij Maksimovič Gold-

V. ALSEIKA, mūsų spec. korespondentas New Yorke

berg arba pravoslavus dvasininkas tėvas Vladimir (Rodziako). Siųstuvus laikomas rimtu. Jis mažai perduoda muzikos.

"Vokiečių banga" vis populiarėja

Vak. Vokietijoje veikia radijo siųstuvus kasdien rusų kalba šneka 2,5 valandos. Daromas priekaištas: per daug žinių apie Vak. Vokietijos įvykius. Suprantama, kad plačiai apžvelgiami Vak. Europos įvykiai. Įvairūs "liberalai", ši siųstuvą palyginę su BBC ar "A. Balsu", jį laiko daugiau dešiniuoju... Šiaip, rusų nuomone, jis vis daugiau mėgiamas.

Tai patys žymiausi radijo siųstuvai, gį šalia jų veikia dar eilė mažiau reikšmingų, tačiau ir jie atlieka tam tikrą vaidmenį. Iš jų pirmiausia minėtini du: "Radijas Prancūzija" ir "Radijas Kanada".

Maskvoje gerai girdimas Švedijos radijas, tačiau bėda, kad jo transliacijos kelia klausimą — ar jis nepriklauso Švedijos komunistų partijai, nes programos panašios į "Pravdos" medžiagą ir klausytojai pasveikinami su komunistinėmis šventėmis.

Rusijoje mėgiamas ir Izraelio radijas, nors jis daugiau klausomas žydų gyventojų.

Kiti tarnauja tik komunistams

Be šių siųstuvų, kiti savo programą skiria tik komunistams, kaip Pekino, Tiranos (Albanijo-

je) ir Belgrado radijo siųstuvai. Žinoma, ne komunistai ar komunizmo priešai tais siųstuvais visai nesidomi.

Užtat, anot ruso autoriaus, kai tik radijo aparate pavyksta "pagauti" "Laisvės" (Svoboda) bangą, visi klauso ir su nepaprastu dėmesiu — o juk siųstuvus programos teikia ne tik rusų kalba, bet ir dar 18-ka kitų tautybių Rusijoje kalbomis.

Taip, rusų nuomone, to siųstuvo reikšmė — nepaprasta ir dėl to lengva suprasti jų pyktį bei karčius žodžius sen. Fulbrighto adresu. Esą, jei Rusija netektų "Laisvės", ji nustotų ir... laisvės, nes tik tas siųstuvus taip gerai supranta rusų norus. Smirnovskis štai ką pažymėjo: jei jūs, sen. Fulbrightai, įgalinsite moraliai nužudyti mūsų tautą (t. y. likviduoti tą radijos siųstuvą), tai greitai laiku tankai su raudonomis žvaigždėmis važinės Amerikos miestų gatvėmis... Beje, rusas savo straipsniui panaudojo tokią antraštę: "Su kuo jūs, William Fulbrightai?"

PLANETŲ SUSIFORMAVIMAS

Californijos universiteto San Diego prof. Juri paskelbė hipotezę apie planetų susidarymą. Sako, kad devynios saulės sistemos planetos galėjo atsirasti dar prieš saulės susiformavimą iš suslegto dujų debesies. Atseit, planetos turėjo susiformuoti šaltoje erdvėje, nes saulė dar nesklaidė šilumos.

NBC filmuotojai pokalbėje su Oniūnu ir Norvila jaunimo ir maldų demonstracijos metu birželio 15 d. New Yorke. Nuotr. Vyt: Maželis

MIRTIES BAUSMĖ IR JAV KONSTITUCIJA

Kraštui pavojingi įstatymų aiškinimai

C. BUTKYS

JAV-bės apie 175 metus ramiai gyveno, tvarkydamos savo gyvenimą pagal konstitucijos nuostatus. Tačiau paskutiniui metu atsiranda daug galvočių, kurie ima konstituciją aiškinti taip, kaip jiems labiausia tinka. Deja, šio krašto Aukščiausio teismo teisėjai lengvai pasiduoda jų įtakon ir jau yra padarę eilę konstitucijos nuostatų aiškinimų, kurie yra neapdairūs ar ginčytini. Svarbiausia, kad tie teisėjai tai darydami neatsižvelgia į to laiko, kada konstitucija buvo leista, gyvenimo sąlygas.

Tai gi, atrodo, būtų naudinga, kad senato komisija, kuri tikrina kandidatų į Aukščiausią teisumą — teisėjų vietų tinkamumą, pasikviestų istorijos bei teisės istorijos profesorių, kurie patikrintų teisėjų istorines žinias.

Konstitucija leidžia ar draudžia mirties bausmę

Aukščiausiam teismui teks svarstyti labai nemalonų klausimą: Ar JAV konstitucija leidžia ar draudžia mirties bausmės vartojimą. Jei teisėjai pasisakys, kad mirties bausmė leidžiama, jie bus apšaukti reakcionieriais, o jei pasisakys, kad ši bausmė konstitucijos nuostatų draudžiama, nesuras pačioje konstitucijoje šiam aiškinimui tinkamo pagrindo.

Pažymėtina, kad tos valstijos, kurios nepripažįsta mirties bausmės, apie tai aiškiai skelbia savo įstatymuose. Tokį nuostatą aiškiai yra įrašiusios penkios JAV valstijos. Šeštoji ją įrašė sąlygiškai: mirties bausmė nevertinama tuo atveju, kai nusikaltėlis prisipažįsta prieš savo kaltės. Tai gi atrodo, kad faktiškai nebuvo jokio reikalo konstitucijos pakeitimo autoriams pateikti aiškinimą vyriausiam teismui.

Nesenai Kalifornijos aukščiausias teismas užbėgo už akių ir išaiškino, kad šios valstijos konstitucija draudžia mirties bausmę. Savo išvadą teismas parėmė konstitucijos žodžiais, kad yra draudžiama vartoti neįprastas ir žiaurias bausmes. Tokia, teismo nuomone, yra mirties bausmė.

Čia svarstyti du klausimai: ar mirties bausmė yra neįprasta bausmė ir, kaip ji dabar vykdoma, ar yra žiauri.

Mirties bausmė labai sena

Kas bent žino istoriją, tam aišku, kad mirties bausmė yra seniausia bausmės forma ir buvo labiausiai vartojama, ypač paskutiniomis metais. Šią bausmės rūšį buvo pamėgę tie žmonės, kurie

skelbiasi esą laisvės ir lygybės gynėjais.

Jau didžiosios prancūzų revoliucijos metu mirties bausmė buvo plačiai vartojama, o dabartinė bolševikų revoliucija savo žmones tiesiog girė ir tebegirdo kraujuje. Klatingasis Stalinas, padėdamas vyriausųjų komunistų partijos organų, kairiųjų pažiūrų narių, iššaudė visus dešiniojo sparno narius, jų vietoje įkeldamas savo šalininkus. Tokiu būdu nebeliko gyvo beveik nė vieno Lenino bendradarbio, išskyrus tuos, kurie buvo artimi ir Stalinui. Be to, Stalinas iššaudė dar apie 20 milijonų kitų žmonių.

Nemažiau buvo žiauri ir komunistinė Kinija, naikindama savo žmones mirties bausme. Tai gi jokiū būdu negalima sakyti, kad mirties bausmė yra neįprasta.

Dabar kitas klausimas: kaip konstitucija supranta "žiaurumo" sąvoką? Jau prancūzų revoliucijos metu vienas geros širdies žmogus nutarė mirties bausmės žiaurumą sušvelninti. Humanizmo sumetimais jis sugalvojo giljotiną — tam tikrą mašina, vykdančią mirties bausmę nukertant galvą be skausmo.

Tai gi ir JAV konstitucijos kūrėjai panorėjo tos bausmės žiaurumą pašalinti ir tai įrašė konstitucijon. Ir tikrai, nors JAV neišvėsdė giljotinos, bet sugalvojo dar lengvesnį mirties būdą — elektros kėdę ir dujų kamerą. Vadinasi, konstitucijos reikalavimas, kad mirties bausmė nebūtų žiauri, buvo išpildytas.

Kalifornijos teismo sprendimas

Savo motyvuose Kalifornijos teismas remiasi gražiais žodžiais, žmogaus gyvybės vertybe. Tačiau toks teismo motyvas skamba kaip didžiausia ironija. Teismui visiškai nerūpi nekaltų ir dažnai labai vertingų ir naudingų žmonių gyvybės. Už tai jis dažnai užstoja žmogžudžių gyvybę.

Jei teisėjai mano, kad jie užsitarnavo savo sprendimų pagarbos ir pripažinimo, labai klysta. Komunistiniai kraštai juos pavadiną paskutiniais asilais, o tie kraštai, kurie neatsisakė nuo mirties bausmės, nevalstybiškai galvojančiais, žmogžudžių gynėjais.

Kalifornijos aukščiausiojo teismo sprendimas, atrodo, nepadarė išpildžio JAV-bių piliečiams. Priešingai, jį paskelbus, teisėjai — posėdininkai (jury) priteisė žmogų buvo pamėgę tie žmonės, kurie

(Nukelta į 5 pusl.)

Kiauros rieškučios

ROMANAS

ANTANAS MUSTEIKIS

33

Karolinai aš nė nepastebėjau, kol ji prabilo: "Jonuškaiti tinka būti gaidišku humanitaru, netašytu mergogaudu."

"Merginai bus sunku įsigyventi į mergišiaus charakterį," bandžiau išsisukti. "Prieš gamtos įstatymus..."

"Norint viskas įmanoma," nukirto. "Aš nesisipyriau. Vaitkutė pradėjo vienaip, mėgino kitaip, bet nesisekė. Ir kiti pavidalai pranoko blukti."

Tą vakarą toliau nepažengėm. Upelės ledas poškėjo nuo speigo, kai kitą vakarą, kažkas pasibeldė. Įėjo du šėstokai, priklausę mano parinktam penketukui pogrindžio spaudo naudotis. Pasisveikino ir nušėdė. Kepures glamžė ir akis nuleido prieš Karoliną, atsiūmusią į šiltą pečių.

Pradėjau iš tolo: "Ar tik ne su vyriškais reikalais atėjot?"

Jie tylėjo, o Karolina dėjosi negirdinti. "Žinai ką, Karolyt, vyrukai gali būti įsimylėję ar ką. Nedrįstų savo bėdom tave varginti. Ar —"

Staiga ji nusisuko ir paskubomis išmuko iš saliono į virtuvę, net durys trinktelėjo. Vaikiniai buvo įkliuvę iš tikrųjų. Bijoję, kad negautų dvejeta ir pataisos iš piešimo, nes kažkur lankydamiesi buvo užklupę dailininką, besimeilikaujantį su tarnaitė. Baiminosi keršto.

Atsiguliau piktas ir troškau kuo greičiau užmigti, kad atskratyčiau biaurių minčių. Bet Karolina nerado geresnio laiko ginčytis: aš jos, esą, žmogumi nelaičiau, lyg ji būtų paika, nepasitikiu ir to neslepiu nuomokiniu. Ir taip toliau. Išstis valandas.

Prieš pat užgavęs, grįžęs iš gimnazijos, atradau viešnią Bronę Krioklytę. Atvažiavusi iš Vilniaus giminių ir draugių aplankyti. Iš karto pasijutau lyg įsi-brovėlis, pertraukęs slaptą draugių intymumą. Bronės akyse patapau daugiau gerbtinu mokytoju nei mėgiamu draugu.

Karolina pasiskundė savo dalia, neabejojau. "Aš likau sau ištikimas. Kaip niekur nieko — kalbėjome apie viską ir niekniekis, kurie artimųjų tarpe sužiba, suspindi netikėto žavesio spalvom. Erzinau Bronę, kad ją būtina suvilios lenkiškas bajoras... Joki priekaištėlio, kol Bronė svečiavosi, Karolina neturėjo išgirsti. Kitaip — būčiau sulaužęs savo tikėjimą šeima, jos neliečiame, uždarumu, šventumu..."

Kai likom vieni, atvėriau gerklę ir savo atsiėmiau. Rūšiai. Niekas neturi teisės knaisiotis po mudviejų gyvenimą! Tai šventvagystė! Ir geriausia draugė nėra šeimos narys, ir Bronė neturi žinoti mūsų bėdų, kurios mums patiems neiškios. Kas žino, kas kaltas? Ir kaip jį išdriso mano buvusios mokinė pastatyti mano teisėjui!

Karolina nesipyri ir nesisėisino. Maniau, kad jį sutiko su manim, nors ir neprisipažino. Bet kai kitą savaitę į mūsų miestelį užklūdo rėta paukštė — valstybinės operos mezosopranas, į koncertą nemokėjau jos išvesti nei geruoju, nei piktuoju. Ir ką gi aš galėjau daryti? Prisipažinti, kad esu kvailas, ir pavesti jai režisuoti Vaitkutę ir spręsti šeštokų reikalus su ju mokytoju?

Karolina buvo užsispyrusi, kaprizinga, šokia, to- kia ir anokia, tik jos grožis daug ydų atpirko. Ir vil-ties aš neparadau, nors jau nesiskubinau rašyti romaną. Mečy, kaip viengungio vaizduotė klostė: Karolinai ant mano kelių sėdint ar šalia manęs rymant. O žinai, aš spėjau, mūsų nuomojamo namelio nepavertė karališku dvaru nei manęs — karaliūnu, mokačium dieną naktį jai riteriška tarnauti.

Pavasare įant Bronė, tarnavusi buhalter sostinėj, pasikvietė mudu į Vilnių paviešėti. Išleidau Karoliną vieną. Namų sugrįžo ji šmaikšti, gaivi ir išsilgusi. Džiūgavo nusipirkus tamsiai mėlyną kostiumėlį ir pasisiūdinusi iškilmingo stiliaus suknelę, kurios juodanglio spalva darė ją kilmingą. Tokia, esą, visoje Lietuvoje turinčios tik dvi moteriškės: kažkokio Vilniaus tur-tuolio dukterė ir žiū — Karolina. Anoji siuvėjai primokė-jusi keletą šimtų markių, kad modelio originalą su-naikintų. Bet siuvėja buvusi Bronės draugė...

Vietoje pasigarsinti suklele neteko. Patrankos iš rytų grasiau riauomojo. Mokslo metai baigėsi, ir man buvo aišku, kad bėgti reikia. Uošviai atsisakė. Bėglių dalios atsikrašė per ang karą; benamių duonos atsival-gė; daugiau savo žemės nepalikusi. Jei lemta, geriau mirti savame krašte.

Užsiminiau, kad reikia pakautis. Viešpatyte! Karolina pasisūsiu. Ji likianti prie tėvų. Man tai netilpo galvoje. Rijau orą su pykčiu ir maloniai mel-džiau, kad man ir jai kito kelio nėra. Ir jį nusileido.

Tvaskančią pavakarę atsisveikinom. Iš apylinkių visa erdve bangavo šeštadieniniai armonikų ar akordeonų garsai, aidėjo tokie džiūgūs ir tokie gūdiūs sąskambiai. Iš kažkur atsiliepė tolimas šunų skaljimas ir unktimas. Iš pačios — iš žemės įsėjų — daužėsi kurtus žmonių ir žvėrių nirtulys... (Bus daugiau)

VATIKANO IR TUNISO RYŠIAI

Popiežius Paulius VI specialioje audiencijoje priėmė naują Tuniso ambasadorių prie Apaštalų Sosto Belkhdiją, kuris įteikė savo skiriamuosius raštus. Ta proga Šventasis Tėvas pabrėžė Apaštalų Sosto ir Tuniso respublikos bendrus siekimus tarptautinėje plėtmėje: įgyvendinti taiką, bendradarbiavimą ir ūkinę bei kultūrinę pažangą. Reikia nugalėti egoizmą, perdėtą nacionalizmą ir tautų bei rasų pirmavimo siekimus, sukuriant reikiamas sąlygas ir patvariai pažangai — pareiškė Paulius VI. Krikščionys patys sau nesiekia nieko kito, kaip tik laisvai išpažinti savo tikėjimą ir pagal jį auklėti savo vaikus, pilnai respektuojant kitų religijų charakterį. Katalikų Bažnyčia jįsų krašte, Tunise —

pažymėjo Paulius VI — labai vertina visą arabų kultūrą ir siekia artimo bendradarbiavimo bei nuosirdaus dialogo.

Iš savo pusės naujasis Tuniso ambasadorius, sveikindamas popiežių, priminė du didžiuosius katalikų Bažnyčios vyrus, kuriuos Tunisas yra davęs pasauliui — šventąjį Augustiną ir šventąjį Ciprijoną — ir užtikrino, kad Tuniso vyriausybė pilnai pritaria Apaštalų Sosto pažangoms ugdyti pasaulyje moralines ir religines vertybes bei siekti taikos ir teisingumo žmonių bendruomenėje.

Sienos mieste buvo iškilmingai minima šventosios Kotrynos Sienietės šventė. Iškilmėse dalyvavo kard. Garrone, Italijos vyriausybės delegacija ir gausūs tikintieji.

APLINK MUS

× Dr. Kastyčio Juco rekomenduota Grandies taut. šokių grupė birželio 8 d. šoko Illinois universiteto Gallestingų seserų mokykloje. Taip pat dr. K. Juco pastangomis koncerto metu buvo suorganizuota lietuvių tautodailės parodėlė.

× Ona Gradinskienė Joninių išvakarėse, birželio 23 d., savo namuose surengė gražias vaišes Jonama vardinę progą pagerbti. Buvo pagerbti jos vyrai Jonas Gradinskis, kun. dr. Jonas Sakavičius, kun. dr. Jonas Kubilius, Jonas Evans, Jonas Jasaitis. Prof. B. Vitkui trumpu žodžiu visus pasveikinus, buvo sugiedota Ilgiausių metų. Svečiai nuosirdžiai šeiminių buvo gražiai ir vaišingai priimti.

× Dr. P. Vileišis, Waterbury, Conn., "Draugui" paremti atsiuntė 10 dol. Dienraščio leidėjai jau širdžiai dėkoja.

× Grandies taut. šokių grupė, pakviesta Chicagos latvių bendruomenės, birželio 24 d. šoko Joninių šventės programoje.

× Visų PLIAS ir ALIAS skyrių pirmininkų ar jų įgaliotinių susirinkimas įvyks liepos 1 d. (šeštadienį) 8 val. v. pas Albertą Kereį, Chicagos ALIAS skyriaus pirmininką, 2615 W. 71 St., Chicago, Ill., tel. (312) 471-1771. Susirinkime, bus aptarti einamieji organizacijos reikalai ir įvykstantis sąjungos suvažiavimas spalio 7-8 d. Washington, D. C. Pirmininkai, nedalyvaujant tautinių šokių šventėje, prašomi paskirti atstovais asmenis, kurie planuoja dalyvauti. Susirinkimui pirmininkaus PLIAS ir ALIAS centro valdybos pirm. inž. Vytautas Vidugiris iš Los Angeles.

× Įvairūs parengimai laukia visų lietuvių Jaunimo kongreso metu. Atkreipkite dėmesį į ant-rame puslapy duodamą skelbimą.

× KONGRESO VAKARO programoje dalyvauja Rita Tamošiūnaitė Mačiulaitienė, dainininkė iš Australijos. (pr.)

× Šikart Odisejas nebegrįs - įsitikino vienas Jaunimo kongreso dalyvis. Ir kitas panašias absurdiškas Kosto Ostrausko mintis Vytautas Nakas dėstys savo klausytojams liepos 3 vakare Jaunimo centre. (pr.)

× DEMESIO IV-tosios Tautinių Šokių šventės šokėjams! Vaikų grupių registracija įvyks birželio 30 d., 5 val. p. p., International Amphitheatre, 42nd ir S. Halsted St. 5:30 val. vak. grupių rikiavimas ir 6 val. vak. (punktualiai) - repeticija. Liepos 1 d., šeštadienį, vaikų grupės renkasi generalinei repeticijai 2 val. p. p. Registracija ir repeticijoms prašoma nesivėluoti. Jaunimo grupių registracija įvyks liepos 1 d., šeštadienį, 8 val. ryto. 8:30 val. - rikiavimas ir 9 val. (punktualiai) - repeticija. (pr.)

× Rūtos vasarvietės, Union Pier (McKinley Dr.) rezervacijoms telef. yra (616) 464-4577. (sk.)

LAIŠVOJO PASAULIO LIETUVIŲ

IV-toji Tautinių Šokių šventė įvyksta 1972 m., liepos mėn. 2 d., 2 val. p. p. Chicagos International Amphitheatre 42-ji ir South Halsted gatvė. Bilietai gaunami MARGINIUOSE.

Bilietų kainos: 8, 7, 6, 5, 4 ir 3 dol. Ložės po 12, 10, 9, 8, 6 ir 4 vietas. Ložėse visi bilietai po 10 dol.

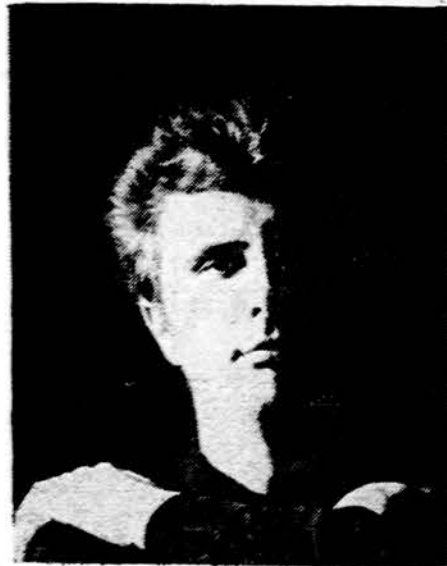
× Arch. Vincas Meiliūnas, kuris nepraleido ne vienos dainos ar tautinių šokių šventės, atvyksta su žmona Genovaite į Chicago ir čia praleis dalį atostogų.

× Svyturio jūrų šaulių kuopos Detroito pirm. Mykolas Vitkus atsiuntė per Viadą Selenį "Draugo" redakcijai laišką, kuriame rašo: "Svyturio jūrų šaulių kuopos vardu siunčiu, per tamstą, kaip "Draugo" atstovą Detroito, dienraščio "Draugo" administracijai 25 dol. spaudos darbo parėmimui. Kuopos vardu "Draugo" redakcijai, administracijai ir "Draugo" atstovui Detroito Vladui Seleniui, už talpinamas ir rasomas jūrų šaulių kuop. Detroito veiklos ir informacijos žinias tariau nuosirdžiai, lietuviškai, šauliškai padėką. Dabar kovai prieš rusiškąjį komunizmą pagrindinis ginklas yra spauda, už tai kiekvienos lietuviškos organizacijos ir pavienių lietuvių yra pagrindinė pareiga remti lietuviškai spaudą".

× Vacl. Donis, Cicero., Ill., mokėdamas už skelbimą pridėjo ir 5.62 dol. auką. Dėkojame.

× Jau beliko tik PENKIOS DIENOS iki Didžiojo Talentų Vakarų! Prašome neklysti! Originalus Didysis Talentų Vakarų įvyks š. m. liepos mėn. 1 d. 8 val. vak. CONRAD HILTON GRAND BALLROOM.

Programoje: Australijos, Argentinos, Brazilijos, Kanados, Kolumbijos, Venecuelos, Arkansas, California, Illinois, Ohio, reprezentacinės meno jėgos. Virš 60 rinktinių menininkų Čia vienas iš jų!

Vytautas Nakas, bosas, greitai kylanti auja jėga muzikos horizontuose, baigė Roosevelt Universitetą, muzikologijos magistrantais įgijo Indianos Universitetą, šiuo metu dėsto Chicago Conservatory of Music. Trumpu laiku Vytautas spėjo daug kur pasirodyti ir kaip solistas dalyvavo Čikagos Lietuvių Operoje.

Po programos šokiai ir šokių konkursas! Premijos skiriamos 3 geriausioms poroms kiekvienoje sekančioje kategorijoje: modernūs šii laikų šokiai, valsas, tan-go ir maratonas. Iš viso 12 premijų! Trys orkestrai (du iš Pietų Amerikos) gros šokiams be pertraukos.

Kviečiame visuomenę ne tik pasidžiūrėti ir pasiklausyti iš viso pasaulio suvažiavusių talentų, bet ir patiem linksmai padalyvauti.

Bilietai gaunami: Margutis 2422 W. Marquette Rd., Gifts International, 2501 W. 71st St., II PLJK Būstinėje, 5620 So. Claremont. (pr.)

× Dėmesio 14-17 Metų jaunuoliai! II PLJK Sporto Dienoje, Liepos 4-tą 11 val. Marquette Parke yra rengiamas individualinės ir komandinės berniukų miško-lauko bėgimo varžybos. Registruotis ir dėl smulkesnių informacijų kreiptis telef. - LU 2-5939. (pr.)

× Bilietus į IV Tautinių Šokių šventės banketą prašome įsigyti iki ketv. (birž. 29 d.) Marginiuose, 2511 W. 69 St., arba pas Sofiją Džingienę, tel. (312) 925-3682, nes dalyvių skaičius turi būti žinomas iš anksto. Banketas įvyks liepos 2 d., Amphitheatre salėje tuoju po šokių šventės programos. (pr.)

Momentas prieš lenktynes, Jaunutės ateitininkės, Morris botanikos sode, Philadelphiaje. Iš kairės - Diana Swoyer, Regina Radikaitė, Kristina Juzaitytė, Loreta Radikaitė, Vida Bendžiūtė, Aušra Gečytė, Lidija Radikaitė, Danutė Pliuškonytė, Gintarė Gečytė ir Nida Gaigalaitė. Nuotr. K. Čikoto

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— "The Miami Herald" išspausdino Rabino Weberman laišką, kuriame jis rašo, kad lietuviai turi gėdytis praeities, nes jie prisidėjo prie žydų naikinimo. Birželio 17 d. laidoje ilgu straipsniu tame pačiame laikraštyje jam atsako Mrs. J. Kriščiūnas - Koženauskas, paraiskindama, kad žydus naikino ne lietuviai, o naciai, kad priešingai lietuviai tuos žydus globojo. Taip darė ir jos dėdė Kazys Koženauskas, kuris globojo daug žydų ir paskui buvo už tai jės pats ir tie žydai esmininkų sunaikinti. Savo puikiame laiške autorė atsako, kad rabinas turėtų atsirašyti lietuvių už tokį laišką, nes už žydų gelbėjimą daug lietuvių nukentėjo ir ne tik jės dėdės šeima. Šį gerą atsakymą parašiusi ponja gyvena Chicagoje, Bridgeporte.

VOKIETIJOJ

— Įvykiai ir komentarai. Vokietijos LB informacijos biuletenis skelbia: "Sekminių dieną pasklido žinia apie Romo Kallantos auką. Kai kurioje vokiečių spaudoje pasigėdome atitinkamo šių kruvinųjų įvykių minėjimo ir deramo jų įvertinimo. Deja, net vienas kitas Vokietijos lietuvis nepajėgė surasti palankaus žodžio tėvynėje už laisvę kovojančių adresu, o tik reikė bėgti susirūpinimą, kad asmeniškai malonios turistinės kelionės į Vilnių vėl pasunkėsiančios."

— Rastatte motinos paminėtos ir pagerbtos gegužės 14. Pamales atlaikė ir pamokslą dienos tema pasakė tėv. Alf. Bernatonis. Lietuvių moterų klubo narės pavaišino minėjimo dalyvius pyragais ir kava.

— Petras Nevulis - Antrajam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese atstovaus Vokietiją. Antanas studijuoja Muencheno universitete istoriją, filosofiją bei lituanistiką su tikslu lituanistinę sritį surasti temą disertacijai. Antanas lietuviškai veikia pradėjo domėtis gimnazijoje. Dalyvavo tautinių šokių grupėje, priklausė skautams bei ateitininkams. Pora metų buvo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės jauniuko sekcijos narys. Baigęs Vasario 16 gimnaziją buvo atstovaus gimnazijos kuratorijoje, priklausė Muencheno LB val-

dybai bei Eltos draugijos valdybai. Antanas mano, kad kongreso idealus atsiekimas būtų, jeigu šis kongresas ir už trejų metų būtų lygiai tiek aktualus kaip šiandien.

— Soko Lietuvos vokiečiams. Birželio 3 Lietuvos vokiečių sąjungos Rheinland Pfalzo skyriaus atšventė savo organizacijos 15-ąsias metines. Minėjimas įvyko Kaiserslauterne. Neue Eintracht mažojoje salėje. Jį atidarė šventės organizatorė skyriaus pirmininkė Maria Schweiger - Blumaitė, baigusi "Aušros" mergaičių gimnaziją Kaune. Sveikinimo žodį tarė visos sąjungos pirmininkas Doring, atvykęs iš Hannoverio. Paskaitą skaitė dr. Mauruschat, gyvenęs Weilerbache, netoli Kaiserslauterno. Jis kalbėjo apie vokiečių santykius su lietuviškos istorijos bėgyje, ypatin-gai išryškindamas 1941 metų repatriacijos aplinkybes. Meninėje dalyje Loreta Subačiūtė lietuviškai padėklamavo Putino Mykoliaičio "Mortuos voco". Ralph Gass pagrojo melodijas instrumentu, o mokyt. E. Pauliukonytės vadovaujama ir jos pačios akordeonu palydima Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė pašoko pasisveikinimo šokį Ketvirtainį, mergaičių darbą šokį Linelį ir džiaugsmo šokį Gyvatarą. Šokius lietuviškai ir vokiškai pranešinėjo Kr. Zutautaitė. Po to sekė linksmoji dalis su bendrais šokiais. Vokietijos LB valdybai minėjime atstovavo jos vicepirmininkas kun. Br. Liubinas.

— Vasario 16 gimnazijos vyresniams moksleiviams rekolekcijas gegužės 27 ir 28 pravedė iš JAV atvykęs kun. prof. Stasys Yla, o jaunesniams - kun. Br. Liubinas iš Kaiserslauterno ir kapel. Zell iš Lamperttheimo. Brandesnieji ir neblogai suprantą lietuviškai moksleiviai galėjo praturtinti savo protą ir dvasią religinėmis ir tautinėmis kun. Ylos mintimis. Jų svečias paskleidė glėbiais, gilių ir įdomių, tik gal kiek per filosofiskai įnarpliotų. Viena susikaupimo dienų aktyvi dalyvė atsime-na: "Rekolekcijų vedamoji mintis buvo žmogaus suderinimas su Dievu, su religija. Jis (kun. Yla) bandė toliau suderinti jaunimą su vyresniaisiais, su lietuvių tauta ir jos kalba. Ko mūsų jaunimui, ypač besiruošiančiam ateičiai, reikia - tai norų kurti!" (Ugnelė Stasaitė). Susikaupimo dienos paprastai vyksta gavėnijoje. Šiomet jos praverstos Sekminių savaitėje.

— Amerikos kongrese daktaro laipsnius turi šie kongresonariai: Philip Crane (R., Ill.), John Brademas (D., Ind.), Clarence Long (D., Md.), Marvin Esch (R., Mich.), Earl Ruth-hurst (R., Va.), Ken Hochler (D., W. Va.) ir Leslie Aspin (D., Wis.).

Chicagos Aukšt. lit. mokyklos absolventus sveikina Svetimo tarybos pirm. J. Kavaliūnas. Nuotr. J. Slaboko

ŽVILGSNIS Į KONCERTO VAKARĄ

JURGIS JANUŠAITIS

Liepos 1 d., šeštadienį, Laišvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventės išvakarėse, įvyksta du plataus masto kultūriniai renginiai: šokių šventės komiteto ruošiamas koncertas Marijos aukšt. mokykloje ir kongreso vakaras, Conrad Hilton viešbutyje, Grand Ball salėje, kurį ruošia Jaunimo kongreso rengėjai.

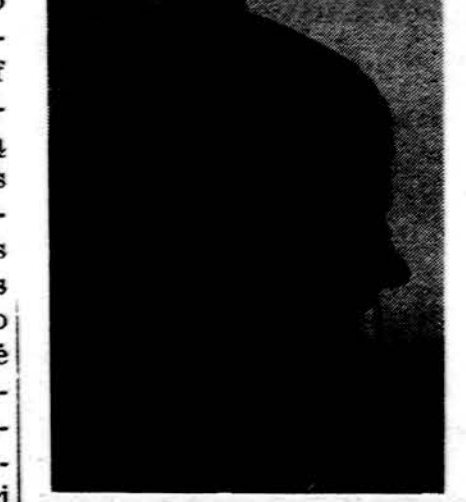
Iš šalies atrodytų, kad tai skaldymasis. Kad jaunimą norima padalyti į dvi dalis. Gi tu kultūrinių renginių rengėjai teigia priešingai: sako, tą dieną Chicagon suvažiuos 3.000 jaunimo, o kiek svečių, kiek chigagiečių! Tad abiem renginiams žmonių pilnai užteks.

Kongreso vakaro rengimo komiteto pirm. solistė Dalia Kucėnienė pasakoja, kad vakarui talentai buvo ypatingu būdu atrinkti, jie ryškūs ir labai geri. Talentų turima nemažas skaičius ir kiekvienam pasirodyti skiriama po penkis minutes. Taip, kad visa programa baigsis per maždaug pusantros valandos. Taigi programa bus nevarginanti.

O štai ir patys talentai. Ramona Alseikaitė iš Los Angeles - balerina. Šoks du šoki. "Aušros" studentų kvartetas, tai viešnios iš Kanados. Danutė Bankaitytė - kankininkė, koncertuos specialiomis, koncertinėmis kanklėmis, ji yra davusi virš 70 koncertų. Sutiksime chigagietį Mindaugą Bielskų, pianistą, vienintelį iš visos Amerikos.

Pertraukų metu nuobodžiauti neteks, nes čia pasirodys "Brazilijos Garsų" instrumentalistai. Jie gros nuo Rumbos iki Sambos; žodžiu, įvairiausių šokių.

Po trankios muzikos, štai, klausomės jauno poeto Algio Dirdos kūrybos, kuri bus atlikta vilkint specialius drabužius. Na, po dailaus žodžio, bus malonu pasiklausyti jaunos dainininkės - soprano Vytoriaus Grigelaitės, chigagietės. Po to, vieta užleidžiama tolimųjų kraštų svečiams. Klausysimės viešnios iš Australijos Rasos Kubierės.

— Violeta Bitinaitė - yra II Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso atstovė iš Australijos - Sydnejaus. Violeta baigė katalikišką mergaičių "Santa Sabina" gimnaziją ir gavusi valstybinę stipendiją studijavo psichologiją, anglų kalbą, literatūrą ir istoriją University of NSW. 1971 metais aukštais rezultatais baigusi universitetą ji nutarė toliau gilinti studijas ir įsigyti "Diplomą of Education". Violeta nuo pat mažens aktyviai reikišiasi Sydnejaus lietuvių bendruomenėje. Ji šoko tautinius šokius, aktyviai veikė skaučių eilėse ir net prižiūrėdavo mažuosius skautų "vilkiukus". Dabar ji priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai ir antri metai dirba kaip Jaunimo kongreso Sydney skyriaus sekretorė. Violeta tikisi, kad kongresas bus gera proga susipažinti su kitų kraštų lietuvišku jaunimu ir pasidalinti mintimis bei metodais dėl lietuvių bendruomenės tęstinumo ir išlaikymo sve-timuose kraštuose.

— Amerikos kongrese daktaro laipsnius turi šie kongresonariai: Philip Crane (R., Ill.), John Brademas (D., Ind.), Clarence Long (D., Md.), Marvin Esch (R., Mich.), Earl Ruth-hurst (R., Va.), Ken Hochler (D., W. Va.) ir Leslie Aspin (D., Wis.).

Rasa Lukoševičiūtė iš Montrealo - Z. Lapino vadovaujama Gintaro ansamblio deklamatore pasirodys Kongreso Vakarų programoje su ištrauka iš Balio Sruogos prologo "Gedimino sapnas".

Užtės pianu atliekamų kūrinių. Ikandin gėrėsimės kompozitoriaus Raimundo Kupscio iš Pietų Amerikos kūrybos. Jis yra Rock & blues dainininkas, lėmėjys pirmą vietą Woodstock festivalyje, kuriame dalyvavo visos Pietų Amerikos to žanro dainininkai.

Rasa Lukoševičiūtė, montrealietė iš Kanados, "Gintaro" ansamblio dalyvė - deklamatore, skaitys Putino ir Binkio kūrybą. Rita Mačiulaitienė, lengvosios muzikos dainininkė iš tolimosios Australijos. Talentų vakare sutiksime ir chigagietį, jau mums pažįstamą, jauną dainininką Vytautą Naką.

Visiems kongreso vakaro solistams akompanuos Emilija Pakštaitė. Liucija Pocienė - šimkutė, iš Australijos, poetė skaitys J. Janavičiaus. J. Meko ir savo kūrybą. Aštuoniolika J. Puodžiūno baleto studijos studentų atliks "Mėlynąją Rapsodiją". O. Razutienės, iš Los Angeles, vadovaujamas ansamblis

atliks Gudauskienės "Vainikų šokį", kuriame dalyvauja D. Vidugirytė, D. Arbaitė, R. Pakalniškytė, D. Gudauskaitė ir k.

Viešnia iš Argentinos Dana Runimaitė prisistato kaip klasikinės gitaros profesorė. Chigagietė Audronė Simonaitytė mums jau pažįstama, tačiau svečiams ją sutikti bus tikrai malonu.

Viena iš jaunųjų pianisčių, 16 metų amžiaus, Kristina Valavičiūtė iš Brazilijos, paskambins porą kūrinių.

Kongreso vakaro pertraukų metu taip pat gražiai reikišis ir "Venecuelos Garsai", žauni ketveriukė instrumentalistų iš Caracas, Venecuelos.

Nelida Zavickaitė, 23 metų, iš Buenos Aires, Argentinos, pianistė atliks Hugo Žitkaus specialią šiam vakarui skirtą kompoziciją.

Tikrai įdomiu "Menkių žvejyba" kūriniu prisistato jaunas kompozitorius Almis Zdanis, šiuo metu gyv. Hot Springs, Ark. Kūrinys - Pro memoria Simas Kudirka. Šiuo jauno kompozitoriaus A. Zdaniaus kūriniu bus pradėtas kongreso vakaras. Čia bus naudojami ypatingi šviešų efektai ir publika pasijus lyg žuvis po vandeniu.

Idomu tai, kad kongreso vakare nebūs jokios scenos. Programoje bus atliekama ant specialių platformų, ji vyks pačioje salėje, balkonuose. Pati salė labai elegantiška, čia vyksta pasauliniai koncertai, vėsina-ma, gera akustika, talpanti iki 3.000 žiūrovų.

Vakarų vadovaus net trys skirtingo stiliaus pranešėjos, o vakaro metu gros net trys orkestrai.

Tai mažytis žvilgsnis į šrinktuosius talentus, nenusakanti jų ypatybių. Čia pats žiūrovas galės spręsti ir būti talentų teisėju.

Tačiau matome, kad talentai įvairuoja, apima įvairias meno šakas ir tai būsiąs visi naujas savo įvairumu vakaras, kuriame pobuvoti tikrai verta.

Jaunems talentams, suskurdusiems ir Jaunimo kongreso vakarą, palinkėtina geriausias sėkmės.

IŠ SPORTO ISTORIJS

Sportas, kaip amatas, nėra šių laikų išradimas. Senovės Graikijoje buvo daug profesionalių, tie garbūs važiotojai mažuose vežimėliuose buvo ten tokią pat vietas užėmę, kaip ir dabartiniais laikais vadinamieji džokėjai ir profesionaliai sportininkai. Devyniolikto amžiaus pa baigoje sportui vėl pradėjus kilti, plačiau išsivystant masėse, atsiranda naujieji profesionalai - sportininkai.

Pirmausiais pasaulis susidomėjo boksu. Profesionalai boksininkai ir buvo pirmieji romėnų gladiatorių įpėdiniai. Muskulų jėga, vyro arša, miklumas bei vikrumas gali daugiausiai pasireikšti šioje jaudinančioje kovoje. Tas ir parodo, tur būt, kodėl sunkiasvoriai yra didžiausios kasos magnetai. Pavyzdžiui, kovoj dėl pasaulio meistrolio vardo tarp Jack Dempsey ir Gene Tuney 1927 m. Čikagoje, 130.000 žiūrovų sumokėjo už įėjimo bilietus, 2.658.668 dolerių. Laimėtojas G. Tuney iš tų pinigų gavo apie vieną milijoną dolerių. Mšk.

Nelida Zavickaitė, pianno mokytoja, sėkmingai išpildžiusi prieš porą dienų piano rečitalį Buenos Aires, Argentinoje - dalyvauja Kongreso vakaro programoje.